

Latweeschu Awises.

52. gaddagahjums.

No. 14.

Trefchdeenâ, 4. (16.) April.

1873.

Redakteera adresse: Pastor Sakranowicz Luttringen, pr. Frauenburg, Kurland.
Ekspedizija Westhorn f. (Keyser) grahamatu bohde Jelgawâ.

Rahditais: Wisjaunafahs finnas, Daschadas finnas, Generalls G. von Saks, Antons un Madlene, Atbildas, Naudas tirgus, Labbibas un prieschu tirgus, Sluddinafchanas.

Wisjaunafahs finnas.

Madrid. Karlistu waddons Saballs ar leelaku kara spehlu taifjahs uftrist Pagarda pilf. un lihds weddis labbu teefu petroleuma muzzu scho pilfehtu tulih arri nodedsinah. Bet waldibneeku armijai isdemees schai grehku bandai usbrukt un to labbi fakaut. Waddorram pascham effoht laimejees isbehgt.

Pehterburga. Leelfirsts Aleksei no Rihnas walsts aifreisofis us Japanu.

Schemachâ (Kaukasija) 1. Merz atkal stipra semmes fatrizinafchana bijus, bet paldeews Deewam, nau nelahdu leelaku flahdi padarrijus.

Berline. Oldenburgas leelherzogs, kas no Braunschweigas herzoga bija isredsehts schahs walsts waldischanu usnemt, tad wats bes behrneem nomirtu, atrastijis atpakkat ka no waldischanas pahr Braunschweigu atteizotees.

R. S—z.

Pee Rihgas fuggofchana pilnam jau atkal fahlfushees. Sehgel- un damfuggi irr jau atnahlfuschi un jau 25. Merz warreja wirnam pilna flaggu jaukuma redseht. — Tahs leetas, kas no muhfu Baltijas gubernahm tohp us Wihnes istahdi fuhntas, irr jau pa dselzjelu turp nosuhntas, bijuschi wairahf ta 100 leeli bakki. Dihds 3. (15.) April wajjaga Wihne buht nodohteem. — Piemdeen. 26. Merz walfara pulksten 10½ pee Rihgas-Dinaburgas dselzjella notiffus nelaine. Naktisfauzejs Semenows pa paschu to laifu, fur waggonus farikteja un weena mashine lehnitir jau flah brauga, gribbeja par fcheenehm pahrfreht un tappa aifkerts un fabraukt; wiffa labba lahja bij israuta, ta ka arri drihs nelaimigais isdissa.

— Tas zeetumneeks Anfs Kalnia, kas isliklahs ahrprahâ effoht un bij deht ismeklefchanas us leelo lasareti nowests, bet no turrenas isbehga, irr atkal fakerts un tappa 27. Merz polizejai nodohts. 12 werstes no pilfehta, Winku muifchas mescha, leekna wirsch irr no mescha farga un weena teefas wihra fakerts. Effoht taggad ittin flaidra prahâ un neledsfotees ka gribbejis ar fuggi braukt us ahrsemmehm, bet aif waktihm nau to spehjis isdarriht.

Pehterburga. No wiffahm puffedm taifahs us tahm gohda deenahm, fur nu augstais weefis Wahzsemmes Keisars firmgalwis uswarretajs buhs gohdam jafanemm. Wirsopolizmeisters ruhpiji par to gahda, ka wiffas tahs celas, fur Wahzu Keisars zauri brauks, buhtu puschfotas ar farrogeem wahzu walsts pehrwês; pee eelu un nammu gaismofchanas walfara nebuhs nemt lampas bet gahsflaigines nammu preekschâ. Preeksch wiffa ta laika fur

augstais zeeminsch buhs Pehterburgâ, muhfu Kungs un Keisars irr wirnam par fullaireem un adjutanteem isredsejis 3 firstus: generaladjutantu firstu Suworow-Rimnikiski (fennako Baltij. generalgubernatoru), generalmajoru no fwihtas firstu Golizinu un fligeladjutantu firstu Meschtscheraki.

— Pehterb. wirsopolizmeisters bijis usluhdjis Japaneeschu weefus, lai nahf pasfattitees, ta wirna ugguns dschefeju komanda strahda. Tahdu eerikti Japaneeschi wehl nebijuschi redsejusch, un peetizis teem to flattitees. Naudis to arri fawâ tehwu semmê eewest.

Jelgawa. Grahamatu bohdes kungs J. Westhorn, arri Latweeschu awischu ekspedizijas weddejs irr par fawu uszihligu amata meschanu pee gubernas zeetuma komitejas no Keisara apdahwinahs ar selta medalli, pee Stanislawa bantes.

Daschadas finnas.

No eekschemmehm.

Par Kursemmes muifschneeku wezzako, ta dsirdam, irr iswehlehts gras Hugo Keyserling (Boneweschas dsimt-kungs).

Kursemmes lutteru konsistorija fawu pawaffara juridiku (pilnigo fapulzi) noturrehs no 24. April lihds 4. Mai.

Rihgas plohtu tilts par daugawu effoht schinni gaddâ par 19 tuhft. rubku isnohmahts kahdam Kreewam. (Balt. wehstn.)

— Par Rihgas pilfehta buhwehm schinni gaddâ lasfam, ka irr nospreests taifihf tillab preeksch Pehterburgas ta Maslawas pilfehta dalkahm jaunus nabagu fappus, jo lihdsfchinnigee par dauds pilni. Andreja dambi gribb zaurisraht un zittadelles grahwi ar leelo daugawu falaisf lohpa, ta ka warrehs tur laiwâs malku peewest. Tahs jaunus buhweeriktes us zittadelles weetas stahw wehl isspreefchanâ. Wihlgrahwa ohsta bulwerku beidsama dalka taps arri fhogadd taifita. Wehwer eelu steeps plattaku.

No Kohkneffes pagasta waldibas irr eefuhnta Rihgas bruggu teefai masa meitina no 5—6 gaddi wezzuma; ta irr fshigganeem atnemta, kas to lihds waddaja. Behnam irr tumfchi dseltenen matti, bruhnas azzis, appalksch fruhfs kreifajâ puffed rehte, it ta no greeseena. Behrus proht pa latwiffi, pa wahziffi ne, un arri pa fshiganiffi flikti. Kas sinn, waj schis behminsch nau kahdeem latweeschu wezzakeem nosagts, kas nesinn, fur fawu meitinu mekheht?

Iggannu semkõhpiib. beedriba fawâ sapuljê irr weenu lohti derrigu leetu usnehmuffi, prohti us to gahdaht, ka beedribas lohzeffi famettahs us weenu rohku un wiffas fawas eepehrfamas wajadribas kâ dselji, sahli, strikkus, glahfi, petroleju u. z. leet leeliffam un taifni pee few atnahkt, tã ka fatrs dabuhn us to lehtako; beedriba patti nenems pelnu, kã daudj kaufmannu rohkas. Tas buhtu arri muhsu daschadahm, ihpafchi semkõhpeju beedribahm ja-eewedd, ka fawas wajadribas ar weenoteem spehkeem apgahda. Tê buhtu tuhdaled redsams labbums, ko beedriba atnefs beedreem, kad tee zaur winnas rohku wiffu til lehti dabuhn un dasch rublits paleel kulle.

Behterburga. Zil lohti wiffi zeetumi ar noseedneekem pilditi, to redseja isgahj. gaddã, kur us waldischanas pawehli weenã deenã pa wiffu walsti zeetumneeki pa wiffem zeetumeem tappa faskaitiri; isnahza 81,705. Tê nu wehl jarehina klahkt tee, kas tai deenã, schurp turp dsennoht, bij zekã. Behz walsts eeriktehm zeetumds ruhme ihsti til irr preeksch kahdeem 70 tuhkt. Zaur zaurim rehkinohkt katru gaddu taggad tappa us Siberiju nodfihiti kahdi 13 tuhkt. (desmita daktã bij feeweefchi). Arrestanta usturs makfa krohnim par gaddu 74 rubli, un kamehr weenu nodsem us Siberiju iseet us katru 142 rubl.

— Kã „Kreem. paf.“ raksta, tas leelaijs selta medallis, kas Behter Bahwila basnizã gulleja us nelaika Keisara Nikolaja sahrka, effoht 19. Merz nosagts. Wehl jahdsiba nau peespehta.

Binegas pilsehtã irr leeliffam eeriktehts brandwihna bruhjis, kur no suhnahm brandwihnu taifa. Tur isbruhkeschoht par gaddu kahdus 10 tuhkt. birkawus suhnu; peelikti klahkt tohp milti un labba teefa kaffa. Par suhnahm tur makfajohkt 5 kap. par pohdu. Bet nu sahkt list wehã wehl ohtru leetu. No schim suhnahm pahrtikka tee seemelbreeschi, kas turrenes apgabalds stahw sirga weetã. Kad nu suhnas istezzinahs brandwihnã, tad pee zilwekeem gan masu laimi zaur to peeredsehs, bet seemelbreeschi ees pohstã, kad winneem barribu isphostih.

Tulã tais gawenu deenã no 2.—9. Merz irr 33 zilweki, stary teem 6 feewischi, pa eelahm falassiti, kur gulleja pahrdsehrufchees. Zaur dserschanu ween turpat nezil nedekã 23 peepefchi mirruschi un 58 nofallufchi.

Stary Katrinoflawu un **Tislju** irr pastafchas ar kahdi 50 tuhkt. rublu issagtas.

Berneborgã Pinnu semmê 1852. gaddã tappa mas fabrikits preeksch sehwekkõhziinu taififchanas eeriktehts. Schis fabrikis taggad jau til leeliffam fawu darbu wedd, ka taifa ilgaddus lihds 35 milionu schakteles, no kurrahm trescha daktã nahkt us Baltijas gubernahm. Get arri us Ameriku un Australiju. Strahdneeku flaits fabriki irr 360.

Samaras gubernã isg. 1872. gads bij lohti behdihgs jau zaur tukfcheem laukeem, kã arri wehl zaur to, ka lohpu leels pulks isnihka. Qaudis zaur wiffem scheem pagahjuscheem flikteem gaddeem irr til dsilla truhkumã krittufchi, ka eekfcheetu ministerija irr isuhgufees 300 tuhkt. rublu, ko warretu us 3 gaddi leeneht Samaras

gubernã teem semneekem, kas zittadi nei spehji fawus laukus apseht, nei paschi par fawu usturu gahdaht.

Isg. gaddã pa wiffahm Kreemu uniwersitetehm lohpa studentu flaits bij 6779. S.

No ahrsemmehm.

Berline. Bismarcks irr ittin spingts ar wesselibu; waktardõs winna namõs irr weeseem atwehrtõs, tã ka arri no walstrahtes kungeem, kas taggad lohpa, labba teefa tur farohdahs. Weenu waktaru Bismarcks pastahstijis is beidsama karra gaddijumeem stahstinu, par ko wiffem bijis ko pafmeetees. Nokusis un ispaljis Bismarcks ar dascheem pawaddoneem nonahkt lepnajã Ferjehr pilli, kas peederr Notschildam. Wirsfullainis isnahkt ar flahbu ghimi pretti. Kungi prassa kohrteli un ko ehst. Sullainis atbild, ka schim it nefa te ne-effoht. Bismarcks winnu jauta: Waj pasihsteet salmu kuhli? Sullainis fatruhzees sahkt azzis flattitees. Bismarcks fakfa tablahkt: Redseet, salmu kuhlis irr tahda leeta, pee kurra peeseen un darra mihsstus tahdus pahrgalwigus pilsfullainus, kas leedsahs peekufufscheem karra wihreem is fawas lepnas pils dsihwes pafneegt ko ehst un kur apmeetees. Sullainis to faprattis un azzumirkli tezzejis un atflehdõs fawus kambarus un flapjus, tã ka netruhjis wairs neneeka.

— Kungu namõs spreesch pamasitim par teem jaunem basnij liffumeem, daschus gabbalus atmesdams, daschus peememdams. Tas nu tautas namma runnas kungeem lohti reehj, jo tee til degg, ka jau warretu schohs jaunus liffumus eewest. Kattoki un lutteri nau wis draugi fawã staryã, bet schinni leetã jareds, ka abbi stahw weenprahrtigi pret tahm jaunahm eeriktehm un leezina, ka tahdi liffumi ahrda pee kristigas basnizas. Kad gar mahzitaju fataififchanu us winnu amatu, kas stahw basnizwaldibas sinã, gribb laiz. waldischana jauktees, kad schi zaur ministeri gribb spreest, waj tas no biskapeem jeb draudses iswehlehts mahzitajs tur waj zittur weetã lai stahj jeb ne, kad winna no mahzitajeem peeprassa, ka teem buhs wiffu par swehtu un ne-aisteekamu eeskattih un it nekãd ne ar wahrdinu ne-aismemnt un norahkt, ko ween waldischana darra, gan arri tad ne, kad tas buhtu pret Deewa wahrdu (ko teiza un darija tee apustuti? Ko darija Mahrin Lutters?). Kad waldischana gribb aistleegt kristigam pulzinam pahrmahziht tohs netiklus lohzeklus un kad ta isdohd liffumus, kur jafakfa, ka weens warr ahrakti no fawas basnizas isstahkt, ne kã westi no mugguras nowilkt, jo kad aismakfa 5 sudr. grafchus un usdohd fawu wahrdu pee teefas, tad irr swabbads — tad irr gan jafakfa, schahdi liffumi warr gan preeku darriht tai daudfahrt isgahjuschai jaunai pa-audsei, kas aif brijwestibas dohmahm apreibus, bet apdohmigeek kristigee no wiffadahm schkirrahm neredõs tur nekãhdu labbumu, bet gan launumu. Waj tad daschu kattoku biskapu nekflahjigas prettestibas newarreja zittadi isbeigt, ka wajaga tahdus liffumus zelt, kas lihds aisteek newainigo ewang. basnizu? Tautas nammã irr wiffadi garri, neretti notiffa, ka Deewa wahrdu tur peeminnoht, leelam pulkam bij ko pafmeetees. Waj tee warr buht labbi un taifnigi rohbe-

schu wilzeji? Bet zerram, ka: ko arri launi zilweki dohma un darra, Deens sin par labbu greeft teem fawejeem.

Wahzu armija daschas regimentes irr eewestas atkal jaunmohdes flintis, jo pilnigas, ne ka tahs wezzas. Winnas fauz Mauser flintis. Keifars tahs lizzis isprohweht Franzijas weetneekam klast effoht. Tas gan ta pagreisi flattijees. Wessela regimente pus minute ar katru flinti isschahwusi 7 reis un warroht ja wajaga 14 reis laist walla. Tur nu buhs atkal zitteem ko pakkat gudroht, jo kam schinnis laikos tee labbafee eerohfchi, tas irr wihrs ko wehrts.

Posenes erzbisfaps taisotees wissus tohs skohlmeisters iisfleht is basnizas, kas bes winna sinas mahzihs tizzibas leetas; waldischana gribbeja schohs skohlmeisters preesteru weeta pee skohlham likt amata.

Pahwests bij faslimmis, bet irr atkal atspirdsis. Preesteri Rohma darra Italijas waldischana dauds darba, zell buntefchanahs un nemeeru, bet ar to gan mas kalpo fawai basnizai. — Schweize wehl basnizitribdes eet arween us preekschu; dauds weetas basnizas stahw aiflehgtas un kattoki leeldeenu gribbedami swehticht eet par rohbeschu us Franziju, fur dabuhn basniza buht.

Franzija. Tautas sapulze lungi weenu deenu bij tik lohti eekarfuschi, ka fakla duhres iszehlfuschi ar rupjeem wahrdeem swaiditees. Presidents Grewi par neklausibu tik lohti sadusmojees, ka atfahpees no amata. Gan zehlfuschi winnu ohtreis, bet nau peenehmis. Us winnu turreja zerribas, kad Tjeram gadditohs mirt.

Wihne tannis Junija deen., kad Kreemu un Wahzu Keifari tur buhs pa isschabdes laiku, taps leelas saldatu rewijas noturretas, us ko taps preekscha westi kahdi 50 tuhft. sald.

Ra pa **Spaniju** eet, to israhda grahmata, ko kahds kaufmannis is Sewillas schurp laidis un ko te lassitajeem pasneedsam: Nesinnu waj schi manna grahmata Zuhfu rohkas nohtuhs, jo pasbuhfchana irr imihfusi un nedrohscha. Rats pasmeisters un paspuisis darra ka tam tik, brihscham ferrahs pee darba, brihscham isbrauz apklaustees, ko zitti darra. Un kas tur ko brihutees? Walstsfullaini jau daschas nedelas nau fawas lohnes dabujuschi un melle kates fur ko us sawu rohku warr pelniht waj no kahdas kaffes isnemt, fur wehl ko atrohd, jo waldischanas truhft, ko tur lai bihstahs? Tapat eet teefas un polizejas buhschana. Ukkumus un taisnibu fargah, us to neweens nedohma; kahrtiba irr suddusi un darra, ka kates usdohma. Pa laimi ka wehl wissas ehdamas leetas irr papilnam un lehtas; arri tas irr jaslawe, ka Spaneeschu semmakee laudis irr gaufigi, derschanas grehts teem pawissam nepasistams; ihsta rupjiba arri tik tad rohdahs, kad tee laudis dauds mas tohp eetzazinati, waj dabuhn jau lautees un affini redseht, tad gan irr ka swehri. Bet zaur zaurim jafakka, ka weens pee ohtra mantibas nekerrahs wis. Tik tas gan irr jareds, ka peepeschi kahdi 10—20 no saldateem, kas fauzahs jaunahs republikas fargi, friht drihs weena drihs ohtra namma un kleeds: „Dohd mums ehst un dsert, jo effam issalkufchi un bes naudas.“ Bet kad teem dohd ahdas malku ar wihnu, Kipiloka dessu un sirus ar ellu, tad irr ar meeru

un weddahs it smalki. Ihpafchi schee saldati fawa walla schurp turp blandidamees laudis lohti istufschu. Noteef arri deesgan flepkawibu, bet kas tahs lai peemekle? polizejas mums nau. Par to mums irr republika, katram nu irr pilna brihwiba, irr brihw katru brihd ar sawu dunzi nodurt sawu eenaidneeku. Neweens wirfneeks walfara gulleht eedams nesinn, zil saldatu tam wehl no rihta buhs, waj nebuhs leela pussi aishbegusi, klist us sawu rohku. Waldischana irr brihwkohrus zehlfusi un malka labbu lohni, tapehz saldati labbah tur eet, fur leelaku nandu peln, jeb apfohla, jo dabujuschi wehl lohti mas. Walstskaffes tufschas, jo kurich gan buhs tahds muktis malkaht nodohschanas, un kas tahs lai eedsenn, kad truhft wirswaldibas? Undele gull pa kahjam. Rats kam wehl kas irr, rauga to eepakkah, ka warr tik nofuhtht us zittureni. Kas tur ta lai isnahk no Spanijas? Schim brihscham ta negehligala beswaldiba un gaidams affinaisch karich stary paschu brahleem. Kas tur galla uswarrehs, kas to sinn?! Tee weenigee, kuru wahreds wehl swarra un kas spehj ko isdarriht, irr tee preesteri, teem klausa; ko zeema preesteris fakka, tas irr swehts likkums, us winna wahedu kampj kates flinti rohka un aisdohd sawu pehdigu grassi. Schim brihscham kattoku basnizfungi wehl turrahs flussi, gribb wehl nogaidiht, us kuru pussi lai sawu warru leel, lau beswaldibai wehl pa-augtees. Wissuwairahk winni eet pa Karliteem; tapehz tad arri reds, ka wesselas regimentes pahreet us Karlistu pussi. Wilschtohs atkal irr sawi augoni, tur leels pulks tahdu, kam taggad darba truhft fabrikos, wirknejas kohpa uu mahza un darra pehz sawas komunistu gudribas, fur mantu atrohd, tur ko gribb nemt dalliht sawa stary. Aug nelaimes us nelaimem. Tee irr tee augli no schibs brihwwaldibas. Lai Deens pasarga katru walsti no tam. Ko ta tautas sapulze tur Madride plahpa, us to neweens ne-usklaufahs. Wairahk zerribas wissi, kas us ohstu puffedem dsihwo, turr us to, ka nahks sweschu walstju fuggi, kas dauds mas par drohschibu gabdahs. Lihds schim eet wiss us pohstu; preeksch kam lai strahda, preeksch ka lai dsennahs, kam lai klausa, fur lai atrohd peestahwu un taisnibu? Ta semme patti sewi apeshdahs un friht us gaddu simteneem atpakkat. Buhtu wehl dauds ko raksticht, bet schim brihscham lai peeteek.

Turku sultans irr nodohmajis us waldibas rehkinumu zelt wissa walsti lauschu skohlas, fur kates behrs par walti taps mahzihts, atrautees no skohlas nebuhs brihw neweenam. Bet nu wissupirms irr jagahda par skohlmeistereem; to wehl truhft. —

Arri **Persijas** kehniensch gribb ar skubbu pa sawu walsti likt taisiht dselszellus un telegrafus. Wehham labbas sekmes wisseem, kas dsennahs us preekschu.

No **Betlemes**. Ta sribdes leeta par tahs swehtahs allas ispuschlofchana irr skaidraki isteizohht schahda: 1869. gadda fadegga tee tapetu dekki, ar ko tahs allas feenas bij issistas; lihds ar to aishgahja arri no tahm 30 feenas bildehm 8 pohsta. Nu zehlahs sribdes stary tahm daschadu tizzibu draudschem, katra gribbeja ar sawu rohku

no jauna puschkoht; tapehz tad Turku waldbiba apnehmahs weena patti to apgahdaht. Komissione ismelleja tahs apdegguschas feenas un waldischana islihta ar Franzijas weeteeku, kas pa Rohmas kattoseem turrejabs, un beidsiht nospreeda ta: Tahs feenu tappetes taisiht tahdas pat ka bijuschas, zil to no feenas wehl warreja nokohpt; tohs greeustus pamest tapat un no tahm 8 bilschu weetinahm atwehleht 4 Armeneescheem, 3 greekeem un 1 kattoseem. Bet waldischana wilzinaja lihds schim famu darbu isdarriht. Taggad nu bij greeku muhki weenu gabbalu no apdegguschahs tapetes noplehsusch, us ta gabbala bij latiniski wirsrahti. Tapehz tad latinu kattoki raudsija pretti lo isdarriht un uslahra tai weeta jaunu dekki ar latiniskahm simehm. Par to zehlahs strihde, kas ar to beidsahs, ka nu Turku waldbiba bes kaweschanas famu fohlischanu pildihs un patti jaunahs tapetes liks gar seenahm uslahrt.

Peo Amerikas krassteem irr atkal weens leels damfuggis, kas kahdus 1050 zilwekus weddis, pret kluhtim fadraggahs. Kahdi 300 effoht isglahbti, bet 750 winahs kappu atraddusch. S.

Generalis G. von Saks,

Arcemu warrenais larra waddons pret Tscherkesseem.

(Weigums)

Kahdu reis Saks gribbeja aplohneht weenu no wissu-ustizzigajeeem isluhkeem, un eelikka 12 dukatus ihpashah grahmatu mazzina, kas bij ta us puffi nodallihst, ka weena pufse bij redsami tulscha. Papihrs gulleja us galdu, Saks pee-eet pee galda, leels pulks ap winnu un winsch falka us to isluhku: Es labpraht tawu ustizzigu deenestu ar seltu aplohnetu, bet kur to lai nemm? bet prohwefchu druszin burt, kas sinu waj tas nelihdseh; nahz te pee galda, bet nepeeskarrees klah, eeberr te tai atwehrtah grahmatas mazzina pahri graudu pulwera is tawas patrones; tad redseim! Isluhks to darra, Saks panemm to mazzinu, dohd puhst isluhkam un redsi no mazzina iswellahs spohschi dukladi. Wissi klahbuhdami bij ka apstulboti to redsoht; eefahkumah bijahs peeskartees pee welna dukateem, pehz prohweja ar nasi kassih, waj irr arri selts ka zits un to atraddusch isnessa us wissahm pufsehm to wehsti, ka Saks mahf seltu taisiht no pulwera. Ne ilgi te bij klah weens no tahleem firsteem un fazzija us Saffu: Es efmu tawus pulwera dukatus redsejis un nahzu tewi luhgt, lai tu man arri to flunsti eerahdi. Es apsohlu tew wissu famu mantu, famas feewas, famus lohpus, bet apscheloojees un eerahdi man to flunsti. Saks tam atbildeja, ka tahdas leetas til warroht ihpashah briedi isdarriht, tas schogadd jau effoht aistezzejis. Bet firsts ohtra gadda atkal bij klah un Saffam bij zittas isruunas janemm palihga. Zil lohti Tscherkessi arri pee eenaidneekem drohschu firsi gohdaja, to israhdiya arri weens sawads gaddijums. Saks bij usdohmajis ar masu pulzinu eet wirsu weenam Tscherkessu pulkam un eenemt winnu zeetofni; bet Tscherkessi to bij pamannijusch un ar wissu mantibu isgahjusch. Kad nu Saks buhtu turp

lausees un beidsiht tuffchu weetu atraddis, tad buhtu leela apfmeekla krittis pee wisseem Tscherkesseem. Ko dohmajat? Pahnahk weens no pascheem Tscherkesseem, sinams ar apflehtu ghimi no padohd winnam to sinu, ka tur wiss irr un us kurreni lai eet. Un tapehz? Tapehz ween, lai tas flawenais Saks, ko winsch, kaut gan irr eenaidneeks, augsti zeeni nekriht kauna un apfmeekla. Tapat arri tas pee Tscherkesseem tappa par leelu gohdu eeffattihst, kad karrä tappa eewainohst. Arri Saks to peedsihwoja, ka katu reis, kur winsch kahdu schahweenu bij dabujis, daschi no zeemiru firsteem nahza, winnam labbas laimes wehleht. — Katru pawaffaru, kad lauku darbeem bij jafahlahs, tad wissadu wolofstu wezzakee nahza pee Saffa islikdamees it ka tee no firde gribb meera derribas noturreht, bet paschu nolihkschanu winni til raudsija wilzinah, kamehr lauki bij nokohpti, tad ruddeni bij atkal pirmee eenaidneeki. Saks drihs mannija winnu gudru nodohmu un nelikkahs wis wiltees. Daschu reis kad ta pulks wezzako pee winna bij atnahkusch, tad winsch drihs schah driht ta tohs waj isbeedeja waj isbrihnoja. Winsch bij lizzis no saweem offizeereem ussimeht un ismahleht wissus zeemiru un tahlatu eenaidneeku zeetofnus un dschwoklus. Weena istaba bij winnam durwis ar masu zaurumu, kad tur eelikka sawadi flihpetu stillu un ais ta to bildi, tad flattitajs dabuja panoramah redseht weffelu zeemu, waj zeetofni. Weenu deen farunnadamees ar dauds wezzakeem winsch teem fazzija: Ko Zuchs man teizeet, es pats sinu katru Zuchsu mahju weeinu, es katru briedi warru Zuchsu dschwoklus te dabuht pee sawahm durwihm. Wezzakee to negribbeja tizzeht. Nu Saks peewedda weenu pee tahm durwihm un fazzija: flattees waj ta nau tawa mahja? Wezzakais eekleedsahs: Ja pateesi manna mahja, redsu ir tahs muschas gar feenu telkajam. Tas nu to fazzija atkal tahlati un Saffa gohds augtin auga. Weenu reis gribbedams sawus eenaidneekus eemidinaht, winsch likkash flims; eenaidneeki bij pakluffu atfuhthjusch isluhkus, lai aplausahs, waj irr arri flims. Teem idewahs eetikt flinneeka istaba un pateesi, Saks gulleja ar isbahlejusch ghimi gulta, swaidijahs no weenas pufses us ohtru, un muldeja daschadus wahrdus. Til ko schi sinna bij pee eenaidneekem nofluusi, te tee zehlahs kahjas. Bet gribbedami wehl flaidrakas sinnas dabuht, fuhthija atkal weenu ustizzamu wihru ar kahdu eemeslu turp. Bet ko tas atradda? Saks jau bij mirris, sahrks bij jau istaba eenests, aplahrt stahweja wissi namma peederrigi raudadami un ghimjus apfeggusch; sahrka gulleja lihks apfegts, sahrks ar pufsehm apflahst, pee sahrka degga 3 waska swezses. Swefcho luhdja lai pasinno wisseem zeemineem to behdu wehsti un ka pehz nezil deenahm wissi taps behres luhgti. Wihrs til ko to wissu redsejis un dsirdejis laida lehkschu us saweem un neffa to sinu, ka Saks irr mirris un ka nu til irr laiks zeltees. Wehstneessis tappa bagatigi apdahwinahst un nu bij lihgsimibas fwehtki dauds apgabalds. Bet Saks arri jau fen bij no palaga appahschas islihdid un kahpis sawa baltä sirga un kluppa ar saweem kasakeem driht tam driht scham zeetofnim wirsu. Bij gan dedfiga

kaufchanahs, pascham Saffam tappa kahja fashchanta, ohtra lohde bij rohku trahpijusi, bet to winsch pats ar ohtru rohku ar nasi bij isgreesis un atkal jahjis tahlahf kaufchanâ. Saffs palikka atkal tas uswarretajs. Tâ winsch ar faweem spehkeem gabja arweenu us preekschu; weenam apgabbalam pehz ohtra bij japedohdahs; un lai fahrtiba warretu tur wissur jo ahtri eeweestees, Saffs falkka fawas dohmas un likka tahs waldibai preekschâ un tappa arri wifs winna nodohms par derrigu atsihts un 1839. g. apstiprinahts. 1840. g. fahla nahft wairahf regimentes turp, tâ ka warreja gabbalu pa gabbalam wissu lihniâ nemt drohfschâ pahrwaldibâ un tur drohfschus dshwofklus eetaisht. Bet Saffam arri netruhka sawu eenaidneeku. 1842. gaddâ winsch eestattija par labbu, isstahf is ta Kaukasijas deenesta un nahja atpubschanahs deht us kahdu laiziru us Kursemmi. Kad Kaukasija taggad irr pilnigi uswarreta, leela pateiziba par to nahkhs Saffa generalim. Winsch jau sawâ komandas laikâ us to smalkako to bij isdohmajis un arri rakstos salizzis, tâ ta Tscherkessu uswarreschana buhtu isdarrama un wissa Kaukasija ne-îlgâ laikâ par meera semmiti appaksch Kreewu Keisara waldischanas pahrwehrtama, bet wianam ne-bij wehlehts jau pascham wissus sawa darba auglus redseht un tik pehzgaddos zaur seldmarschallu firstu Barjatinfku tikka Saffa dohmas isdarritas un Kaukasija peebeedrota zittahm Kreewu walsts semmehm. Generalis Saffs no Kaukasijas deenesta istahjis, wehl reis dewahs karrâ un parahdijahs tâ firdihgs karrâ waddons Unguru karrâ, bet pehz tam tad dewahs atstaukâ un wadda lihds scho baltu deenu sawas wezzuma deenas wiffâ kluffumâ sawâ Schlehdes pilli, garrâ darbodamees ar sawu notikkumu pilnu pagahjibu un ar jautru garru dallibu nemdams pee wiffa, to muhsu laikâ nefs. Muhsu Kungs un Keisars peeminne dams Saffa gruhthu darbu Kaukasija irr wehl 1872. gadda beigâs tâ gohda pateizibu wianam dahwinajis no Kaukasijas semmehm, kurras winsch lihdses is uswarreht, semmes gabbalu no kahdahm 1000 deffetinahm par ihpachumu. Gan wezzajam karrâ leelkungam fen jau irr firma galwa un wezzums jau pahri par 70 gaddeem, tomehr pehz garra mudribas un meefas spehzibas irr wehl tâ jaunellis, tâ ka katre, kas to reds, wehlahs few tahdu spehzibu un wehl dauds gaddus schim flawenam firmgalwim.

Antons un Madleene.

Sen gaidita Antona kahju deena bij atnahfufe. Bija kohsch ristinsch, un pufse no Uppenekeem bij us Tortawu nogahjufe, to laulibu redseht. Sinnams basnizina newarreja fatilpt tahds pasaul kauschu pulks. Wifs basnizas dahrs bisja, tâ peebahsts ar zilwekeem, un ahrypufs basnizas dahrsja stahweja ratti pee ratteem. Jauni appufschloti puifchi ar apfedloteem sirgoem bij tee kahsneeku pawaddoni. Musikanti uswilka sawas stihgas. Wiffi schee bij no Uppes zeema atsteigufchees, jaunajam pahrim pakkaf. Behrni bij fakahpuifchi kohku farrôs, ka warretu wissu pahreddseht. Tê nu basnizâ

maktiga ehrgelu skanna noraugahs. Sweschais kalaulaschanas darbs bij padarrihts. Seepju Behters isleha pirms no basnizas durrihm un fauja: „Lautini, dohdat ruhmi!“ Nu winsch sinnaja to noslehpmu, kas tam lihds schim tik smaggi us kruhtihm gulleja. Ak, nu winsch wissu sinnaja — tadeht winsch arri skraidaja puhdams un elsdams; Meira kungs jau wianu bij aizinajis par fahrtibas usraugu un zekka paschliheju, ja negribbetu teikt: par fullaini. Behters usblahwa lai bruhst-ratti brauzoht preekschâ — un lai laudis zekku paschkiroht; bet neweens wianu neklausija. Tomehr kad jaunsalaulatee isnahja, wianu zaur assarahm smaididama winsch ta ihstems stalts wihrs ar preeka pilnu feiju tai blakkam, tad ikweens ruhmes dewa papilnam, tâ ka jaunais pahris wisapfahrt labdeenu dohdams lihds ar faweem weeseem swabbadi warreja zauri isect. Wezzais Greetens gabja ar Uppes zeema wezzako Strautu dohmigi blakkam. Wianu garra azs pahrluhkjoja tohs pagahjuschus sawas dshwes peezus gaddus, un tapat wianu firds gan atsinna, ka Deems taggad wianam no tihras schelastibas preeka starrinu likka atspihdeht. Kur krusst un behdas, prohti: launas deenas zilweka firdsdruwu apstrahda, tur labba sehla mehds diht un augt un labbus auglus atnest. Pee wezza Greetena firds pahrzeestahs launas deenas arridsan labbus swehtigus auglus atnessa, jo laimas faulites atspihdums nepadarrija wairs lepnu, bet wehl jo wairahf pasemmigu un Deewam jo pateizigu.

Pehz scha pahra gabja Steppinsch ar Inzi, tad Ehrgtu krodhneeks ar aitu gannu Behrtuli un tad zitti draugi un raddi.

„Bet draugs mihlais,“ fazzija Greetens us Uppes zeema wezzako, kad Greetens azis pazehlis, to leelu pulku raitu un jachtneeku un musikantu eeraudsija, „draugs mihlais, kas jums Uppenekeem prahtâ nahjis, tahdas lihgsfimbis istaisht? Greetens wairs nau bagatu Muischarraju mahju ihpachneeks, bet aitu ganninsch; preeksch ta meitas nepeeklahjajs tahdu schtatti taisht.“

Uppes zeema wezzakajs nenecka ne-atsfazzija; winsch tiklai pee fewis pasmejhajs. Batlabban Inzis peebrauja garrus ohres rattus ar ischetreem maktigeem schlimmekeem preekschâ, kam garras sihda bantes krehts bij eepihtas. Jaunais pahris sehda eelshâ, un nu garra rinda islohbihjajs, tâ tâ deegs no kammola notinnahs.

Antons to neluhgtu weefu fanahlschanu tâ gohda parahdschanu usluhkoja. Winsch fazzija us sawu Madleenu: „Gandrihs par leels tas gohds, to winni mums parahda; wehletohs, ka labbahf jo kluffahf muhsu kahsas noturretu; kaut gan tik wezzais Meiris un manna nelaike mamira bijuschî klah! Winsch nopuh-tahs, tad aplampis sawu jauno lihgwianu, winsch teiza: mums tatschu japateizahs teem mihkeem lautineem. Stahwu iszehlees, winsch zeppuri nonehma un fauja: „Dauds pateizibas no mannas Madleenas un no mannis par juhfu mihlestibu un gohdu, to juhs fanahfuschî draugi, mums tâ jauki parahdahf. Paldeens! Mehs jums to ne-aismirissim.“

Pehdigus wahrduš wairs labbi newarreja fadsreht; jo trometes un klarnettes skanna pahrtreeza Antona wal-
 lodu un musika ratti sahla braukt, kur Seepju Pehters
 preekschâ fehdeja. Jachtneeki un brauzeji eefahka rik-
 schoht; bet ne tahfi — drihs ween raddahs behrni, ar
 schnohrehm un bantehm zekâ aishwilkufchi schlakbohmu
 preekschâ un smeedamees un blaustidamees pagehreja
 zekâ naudas. Seepju Pehters eefehra it lepmi kabbatâ
 un kahdus warrinus isaehmis, tohs schlahza behrneem
 wirfû. Winsch tâ augsti isliklahs it kâ winsch fawâ
 muhschâ zitta neko nebuhtu darrijs, kâ ween nauđu bah-
 stijs. Sefchi reis kahsineekeem tahdâ wihsê no masajeem
 knaukeneem zekku wajadseja atpirttees lihds tee Uppes-
 zeemâ nofluwa.

Kad Uppes zeema basnizas tohrnis bij faredsams
 un Antona nammina dakstera jumbt zaur ahbeku koh-
 keem parahdijahs, tad Antonš fawu jauno seewinu
 apkampdams tai azzis flattijahs un wihpsnodams faz-
 zija: Nu, Madleena, es tewi weddischu fawas mahtes
 mahjira; kaut jel wehl ta nelaike schodeen muhs buhtu
 warrejuse schê fagauidiht un apfweikt!

Bija jau nammiram blakkam; wajadseja jau ee-
 braukt eefschâ, bet rau! Inzis uszehr schkimmeleem
 un laisch garrahm, kâ weefuls.

„Inzi, Inzi, kur tu laid? Tu jau pabrauzi gar-
 rahm?“ fauza Antonš.

Inzis galwu pagreesis, pawihpsnoja, bet balts
 winsch bija, kâ krihts un nefajehdse it neko prahrtigi
 atbildeht; winsch tif skubbinaja fawus schkimmelus,
 kas jau garroht garroja no skreeschanas.

„Kas tas irr? Ko tas nosihme? jautaja wezzais
 Greetens brihnodamees pagasta wezzako Strautu.

Schis atbildeja: „Nesinnu, kur tas trakkais Seepju
 Pehters muhs wedd — laikam Chrgtu frohgâ us kahsu
 maltiti, ko wezzais Meiris buhs lizzis istaishit.

„Tâ gan buhs, Chrgtu frohdsneeks jau wissu rihtu,
 kâ man isliklahs, ehmotu gihmi rahdija — bet — bet
 to newajadseja; man nekrihtahs Uppes zeemâ tahdu
 lihgsnibu un trohskni peeredseht.

Bet kas tad tas? Ir Chrgtu frohgam un teefas
 nammam garrahm brauzâ — zaur wissu zeemu zauri
 laida, kas tultsch, kâ ismirris rahdijahs. Kad pirmee
 ratti ar musikanteem nogreesahs us Muischarraja gatwi,
 un wissi jachtneeki un brauzeji laida pakkat, tad wezzais
 Greetens nobahla, kâ kalkis un trihzedams un drebbe-
 dams winsch sakehra Uppes zeema wezzaka rohku fazzi-
 dams: „Kas tad tas? Wiini jau brauz Muischarrajos?
 Tas nau labbi! Waj tad mannu firði gribb pufchu fa-
 laust schahdâ deenâ? Tee irr aplammi johki!“

Pehz diwi minnutehm spurgdamee sirgi apstahjahs
 pee Muischarraja sehtsplazzi. Stalto nammu, kas zit-
 fahrt Greetenam bij peederrejis, apstahja leels laufchu
 pulks, tâ kâ wis sehtwididus mudscheja. Us wisseem
 ehfu jumteem farrogi wihzinajahs. Lohgi bij appusch-
 koti ar pulku frohneem un sakkahm pihnehm un wirf
 leelahs durru stendereem warreja eeraudsiht no pulkehm

ispihtus bohstabus, (burtus) kas rahdija tohs wahr-
 dus:

„Ustizzibas alga!“

Us leelajahm treppehm stahweja Ollandeschu Mei-
 ris ar fawu jauno gaspaschu un wezzais schohlmeisters
 Feldmans, wissi ar preezigeem waigeem. Paklabban
 iszehla Meiris fawu zepuri, gatfâ schwittinadams, un
 usfauza:

„Lai dsihwo muhsu jaunais Muischarrajs, Antonš
 Gruberis!“

Zitti fauza: „Augsta laime winna jaunai faimnee-
 zei, Madleenei!“

„Urrah!“ Urrah un atkal Urrah! usgawileja wissi
 fanahkufchee kahsu weefi un zitti sweeda zepures gatfâ,
 tâ kâ paipalas.

(Us preekschu beigums.)

Atbildas.

J. N. — B. Buhs laizinu wehl jawagaiba.
A. K. — J. Zums gan warr taisniba buht, bet tahdai fabeedro-
 schanai ir un palek faws swars un warr buht fama leela fwehitba.
K. S. — Samara. Schmu pakkat mellejis tai leelai un tays wifs
 tubdal isdarrihts. — Ja wehl kam kur gaddahs netahrtriba ar awiſchu pree-
 fuhitschunu, tad lubdsu netajunojeetes us newainigu redaktori, bet pasir-
 nojeet tubdal muhsu rubpigu elspediziju.

Latw. aw. apgahdatajs.

Naudas tirgus,

	Rihgâ, 2. April 1873.	usbruff.	fohl.
5% walts-gilseeneschanas bilkeres ar wiansj. I. ailseem	154 1/2		153
5% waltsbantas-bilkeres " " " II. ailseem	152 1/2		151 1/2
4% waltsbantas-bilkeres " " " " " " "	95		94
4% Wids. sandbrihes, usfaktamas " " " " " " "	100		99 1/2
5 1/2% " " " " " " " " " " " " "	96 1/2		95 1/2
5 1/2% " " " " " " " " " " " " "	99 1/2		98 1/2
5% " " " " " " " " " " " " "	96 1/2		95 1/2
Mihgas-Dinab. dselſekka atzijas us 125 rub.	135		133
5% Mihg.-Dinab. " obligazijas us 100 rub.	106 1/2		105
5% Mihg.-Zelgaw. " " " " " " "	116		115

Tabbidas un pretschu tirgus Zelgawâ, 2. April, Rihgâ, 31. Merz un Ceepajâ, 17. Merz 1873. gaddâ.

	Makfaja par:	Zelgawâ.	Rihgâ.	Ceepajâ.
1 1/3 Tschetm. (1 pühru) rubju		2 r. 30 f.	2 r. 50 f.	2 r. 50 f.
1 1/3 " (1 ") fweeschu		4 " 25 "	4 " 50 "	4 " "
1 1/3 " (1 ") meeschu		1 " 70 "	2 " 25 "	2 " "
1 1/3 " (1 ") ausu		1 " 20 "	1 " 45 "	1 " 20 "
1 1/3 " (1 ") firmu		2 " 40 "	3 " 25 "	2 " 50 "
1 1/3 " (1 ") rupju rubju mistu		2 " 10 "	2 " 20 "	3 " "
1 1/3 " (1 ") bihdeletu		2 " 70 "	4 " "	3 " 50 "
1 1/3 " (1 ") " fweeschu mistu		4 " 25 "	5 " "	4 " 50 "
1 1/3 " (1 ") meeschu putrainu		2 " 70 "	3 " 75 "	3 " 10 "
1 1/3 " (1 ") kartoffeki		— " 70 "	1 " 15 "	— " 70 "
10 rubu (1 bitamw) feena		4 r. 75 f.	5 r. — f.	3 r. — f.
1 1/2 " (20 mahz.) fweesta		5 " 40 "	5 " 40 "	5 " "
1 1/2 " (20 ") dselſes		1 " 10 "	1 " 15 "	1 " 20 "
1 1/2 " (20 ") tabata		1 " 60 "	1 " 20 "	1 " 60 "
1 1/2 " (20 ") schlibtu appinu		6 " "	— " "	— " "
1 1/2 " (20 ") frohma linnu		2 " 40 "	2 " 50 "	1 " 80 "
1 1/2 " (20 ") bratta		1 " 90 "	1 " 20 "	1 " 20 "
1 muzzu linnu fehlu		8 " 50 "	9 " "	8 " "
1 " " " " " "		11 " "	11 " 50 "	11 " "
10 rubu farianas fahls		7 " 25 "	6 " 75 "	6 " "
10 " " " " " " "		7 " "	6 " 75 "	6 " "
10 " " " " " " "		6 " 75 "	8 " 75 "	6 " "

Latw. Awischu apgahdatajs: J. W. Sakranowicz.

Sluddinafchanas.

Kabilles pagaita waldifchana darra wiffem pee fchi pagaita peederrigeem sinnamu, la wianna to galwas naudas jeb behrfchanu eemafffchanu til **katra festdeena preefch pusdeenas** fa-nems un uf tam to wajjadfigu grammatiaru is-dohs, bet las zittas deenas tamdeht nables, ne-taps peenemts. — Pee tam wiffem, las abra no fchi pagaita ufturrabs, teel peefazzibts, la win-neem arween lailla bes lawefchanas ritliga galwas naudas eemafffchanas un behrfchanu grammatiaru jeb waffe, un taddeem lam nekadas eemafffcha-nas usiltas, tarfchu uftrahdfchanas slyme jast-remm, las to nebuhs fghadajis, taps zeeti pee-mellehts. 3

Kabilles, 21. Merz 1873.
(Nr. 152.) Pag. wezzal.: J. Bahwer.
(S. W.) Pag. ftrihw.: G. Jungahn.

18. April 1873 pusdeena ar augstafu teefu atweblefchanu taps no Kauliges magafines 100 mehri rudfu un 150 mehri meefchu, mafakad dab-kas, uf wairahfchoblfchenu pahrdohiti. 3

Kauliges pag. waldifchana, 26. Merz 1873.
(Nr. 38.) Pag. wezzal.: J. Stiirkfch fff
(S. W.) Teefas ftrihw.: Kulte.

Kroona-Wirjawas pag. waldifchana darra sin-namu la wianna **1. Mai f. g.** preefch pus-deenas to juinta pahrfefzchenu, iftabu iswite-fchanu, lohgu un durwju nomableschenu, trepu fatatfchenu u. t. j. yr. pagaita un fchoblas nam-ma, uf mafahfchoblfchenu isdohs. — Alaharlas sinnas par to, irr katu ohradeenu pee fchihb pag. waldifch. eefattamas. 3

Kr. Wirjawas pag. waldifch., 27. Merz 1873.
(Nr. 272.) Wezzalajis: J. Aufmann.
(S. W.) ftrihw.: Kap.

12. un 13. April f. g. pulstien 100s preefch pusdeenas, un ja buhs wajjadfigs arri tannis nahfamds deenas, tiks eefch Kroona-Wir-jawas **Smedebnu** mahjahu ta atstahs manti-ba ta nelatka fainneela, ta: firgi, gohwis, atlas, jublas, ruti, famanas, wifrifchfu drebbs, bifchu lohli un daufj un daschadas itabas leetas, ta arri wiffadi pee lauku lohvfchanas un fainnees-bas derrtal rihli, wairahfchobltajeem pret flaidru mafku ufturwds pahrdohita.

Kr. Wirjawas pag. teefa, 29. Merz 1873.
(S. W.) Preefchfehbd.: M. Rattusfel.
Teef. ftr.: Kap.

Bauflas pagaita teefa ufaizina wiffus parahd-neekus un parahda dewejus tahs nomitrusfchas Zerrautites Burwifchfu mahju fainneela mahtes **Greeete Burwifchte**, la tee ar fawahm pa-rahdu peedohfchanahm un peemellefchanahm wis-wehlahi libds **19. April 1873** pee fchihb pa-gaita teefas peedohdabs, ar to peelohdnafchenu, la wiffi tee, las minnetd isfleghfchana termind nebuhs peemeldejufchees, ar fawahm praffifcha-nahm taps atraiditi un parahdu flehpeji pehz lfk-lumeem ftrahpeti. 1

Bauflas teef. nammd, 8. Merz 1873.
(Nr. 97.) Preefchfehbd.: Ribbe.
ftrihw.: Leopfer.

No Leel-Auzes mahzitaja mufschas pagaita wal-difchanas tohu sinams darribts, la no Leel-Auzes mahzitaja mufschas magafines 100 mehri rudfu un 80 mehri auju **16. April f. g.** uf wai-rabfchoblfchenu tiks pahrdohiti. Ka pahrdohfchana notika, par to warrehs sinnu dabuht isfchoblfcha-nas deena. 1

Leel-Auzes mahz. mufschd, 20. Merz 1873.
(Nr. 23.) Pag. wezzal.: F. Kraufe.
Pag. ftr.: Rosenthal.

To 13. April 1873 pusdeena taps Dob-beles wahz mahzitaja mufschd 100 mehri rudfu un 50 mehri meefchu magafines labbibas zaur pahrfchoblfchenu ahtrupd pahrdohiti. 1

Dohb. wahz mahz. pag. waldifch., 10. Merz 1873.
(Nr. 15.) Pag. wezzal.: L. Freyberg.
(S. W.) ftrihw.: Brubm.

Bauflas pagaita teefa ufaizina wiffus parahd-neekus un parahdu dewejus ta nomitrusfcha Pilo-muifchas Bundeche mahju fainneela **Jacob Sab-bak**, la tee ar fawahm parahdu peedohfchanahm un peemellefchanahm wiswehlahi libds **19. April 1873** pee fchihb pagaita teefas peedohdabs, ar to peelohdnafchenu, la wiffi tee, las minnetd isfleghfchanas termind nebuhs peemeldejufchees, ar fawahm praffifchanahm taps atraiditi un parahdu flehpeji pehz lfk-lumeem ftrahpeti. 1

Bauflas teef. nammd, 1. Merz 1873.
(Nr. 82.) Preefchfehbd.: Ribbe.
ftrihw.: Leopfer.

No Wez-Platones pagaita teefas teef wiffi tee ufaizinati, kurreem labdas parahdu praffifchanas jeb mafffchanas pee tahs atstahs mantibas ta nomitrusfcha Jaun-Platones fainneela no Stanne-wehn Leel-mahjahu, **Jahna Weidemann** dabtu, fewi tanni par weenigu uf to **19. April f. g.** noliktu terminu pee fchihb pagaita teefas melde-tees, jo wehlahu neweens netaps wairahf peenemts, un tee parahdu nehweji aital ar dubbaltigu mafku tiks ftrahpeti. 2

Wez-Platonē, 29. Merz 1873.
(Nr. 53.) Preefchfehbd.: A. Weiland.
Teef. ftr.: A. Allen.

No Degables pagaita waldifchanas zaur fcho par sinnu, la pirudeen **16. April f. g.** no Degables magafines 500 mehri rudfu, 300 mehri meefchu un 100 mehri auju zaur wairahfchoblfchenu tiks pahrdohiti. Ka pahrdohfchana notika par to warrehs sinnu dabuht isfchoblfchanas de-na. (Nr. 93.) (S. W.) 2

Grundfchu teefas nammd, 19. Merz 1873.

No krohna Birfchumuifchas pagaita teefas wiffi parahdu dewejit un parahdu nehmejit ta nelatka Birfchumuifchas Bulle krohdineela, **Jurre Spoh-dre**, zaur fcho teel ufaizinati, fawas dohrus un nemtus parahdus wiffwehlahi libds **3. April f. g.** pee fchihb pagaita teefas usdohi, jo weh-lahf parahdu praffitajeem parahds buhs jafaude un parahdneeki ar dubbultu mafku tiks ftrahpeti.

Ta atstahs nelatka Jurre Spohdra mantiba tiks **2. April f. g.** wairahfchoblfchana pahrdohita, uf lam pirzeji teel ufaizinati. 2

Birfchu teefas nammd, 15. Merz 1873.
Teef. preefchfehbd.: J. Kalwifchli.
Teef. ftr.: A. Strauf.

Kruffas apdrohfhinafchanas beedr. direkfzijas iffluddinafchana.

Pezh Kursemmes Kruffas apdrohfhinafchanas beedribas lfkumu § 30 teel zaur fcho wiffem sinams darribts, ta 2. un 3. Merz f. g. notur-reta generalafaulze to apdrohfhinafchanas eemalfu par 18^{73/74} irr nolikfuf uf $\frac{1}{2}$ proz. no tahs ap-drohfhinatads summas. 1

Direkfzija.

Ar augstafu teefu atweblefchanu taps no krohna Behromuifchas (Dohbeles aprifkfi) pagaita magaf-ines 600 mehri rudfu, mafakad dabkas, **26. April f. g.** Behromuifchd uf wairahfchoblfchenu pahrdohiti. 1

Behromuifchas teef. nammd, 13. Merz 1873.
(Nr. 100.) Pag. wezz.: A. Schwan.
ftrihw.: G. Reichmann.

No Kalnamuifchas pagaita teefas, Dohbeles aprifkfi, wiffi tee, lam labdas tafnas peepreffif-chanas pee tahs atstahs mantas ta pee Kalna-muifchas peederriga nomitrusfcha **Judrit Baar** buhtu, teel ufaizinati, fawas praffifchanas **diwi mehnefchu laika**, no arpaffchd minnetas de-na, fche usdohi, jo wehlahf neweens wafas ne-klus klaufibts. Tapat arri wiffem teem, kurri tam nomitrusfcham Judrit Baar to parahds buhtu palikfufchi, teel peelohdnahs, tohs parahdus eefch augfchd minnetd laika fche peerahdibt, zittadi tee las tohs noslehtp gribbehs, pehz lfk-lumeem khus ftrahpeti. 1

Kalnamuifchas teef. nammd, 3. Merz 1873.
(Nr. 32.) Preefchfehbd.: J. Brigerdi.
ftrihw.: M. Bergmann.

Kruffas apdrohfhinafchanas beedribas preefchfchahwes iffluddinafchana.

Pezh Kursemmes Kruffas apdrohfhinafchanas bee-dribas rebkenu nodohfchanas sinahm par 18^{72/73} gaddu, — iffluddinatas gubernas awifes Janwara mehnefi Nr. 7. — irr tilkt uf tahm par to tel-lofchu gaddu fawentahm apdrohfhinafchanas nau-das eemalfahm 50 proz. ween no tahs zaur kruffu notikfufchabs flabdes warretas atlhdfinatads tikt, tapehz pehz 1872. gadda isdohitu lfkumu § 2 un wehz nefen noturretas generalafaulzes tabda pat fpreeduma — wehl $\frac{1}{2}$ proz., tas irr: **tikpat teela apdrohfhinafchanas naudas ee-malfu, ka ta jau aismalfata — no wiffem beedribas lohjekleem 4 nedekn laika**, — rebhnahs no fchihb iffluddinafchanas deenas, — **pee beedribas agentu f.** jeb pee direkfzijas pafchas Jelgawd ja-atlidsfna. Teel luhgis — **drihf eemalfahf**, la lai teem ap-ffahdeteem jo drihfahf atlidsfinafchenu warretu pa-fneegit. 1

Preefchfchahwe.

Weena labba meita ar labbahm parahdfchanaahm warr par **moheri** weetu dabuht Wifkalmuifchd pee Jelga-was, tamdeht turpat pee mufschas waldi-fchanas japeeteizahs. 1

Dohli labbas fchahwetas Kursemmes **lufch-**klas preefch iffehfhanas pahrdohd ta andeles weeta no 2

S. Weidemann, Jelgawd pee mafajeem wahriteem.

Saufu rangu,

la arri smalfabs un ruyjabs kljas, warr dabuht vielk pee beekereimelitera Lennisfohna Jelgawd, teelajd eela prettim Latw. bafnizai. 1

Spreedums par to, ka Kursemmes Kruffas-beedribai to fshadi, kas 1872. gadda zaur kruffu notikkusi, buhs atlihdsinagt.

1872. gadda kruffa beedru laukds Kursemme til dauds fshades bija padarrijuši, ka ar to naudu, kas par teem preefshgagdeem bija fakrahta, nepeetikka, un beedriba 2319 rubl. 99 kap. palikkahs parahda, to nespehja tai gadda ais-makfahit. Tapeh3 1872. gadda ta makfa par lauku apdrohshinajshanu no 1/4 procentu us 1/2 procentes tiffa uszelta, proh-ti: kas par 100 rubl. fawa laula augtus pret kruffu apdrohshinaja, tam nebija 25 kap., la pa wezzam, bet bija 33 1/2 kap. jamakfa. Bet 1872. gadda weetu weetahm pa Kursemmi kruffa laukus diti irr fashittusi, ta ka warbuht wezzu wez-ze laudis newarr atminnetees tahdu gaddu redsejufchi. Tad gan dascha weeta laudis fshelojahs, ka fawus laukus beed-ribā nebija apdrohshinajufchi, un zits apnehmahs, la Latw. awises bija lassams, us preefshu fawus laukus nepamest ne-apdrohshinatūs. Ka peelikumā pee fchi gadda Kursemmes gubernjas awishu 7ta nummura lassams, kruffa Kur-semme ne-apdrohshinatds laukds par 116,995 rubl. fshades bija darrijuši, un apdrohshinatds laukds par 16,773 rubl. 5 kap. — To 1/2 procentes par apdrohshinateem laukeem makfajohit laukuapdrohshinataji 1872. gadda pawiffam bij mak-fajufchi 11,831 rubl. 34 kap.; — bet kad nu beedribas parahds zaur to leelo fshadi, to kruffa bija darrijuši, pahrelezigi bija wairojees, tad beedribas fapulze Jelgawā 2tra un 3fchā Merza mehn. deenā schinni gadda wiffi, kas bija fanahku-fchi, apspreda, la teem pehrnajeem laukuapdrohshinatajeem preefsh ta pascha pehrna gadda wehl ohtru reisu 1/3 prozen-tes irr jamakfa, lai wiffa fshade riltigi tiktu aismakfata.

Beedribai nu gan peh3 teem lifumeem, kas 1866. gadda Wifsaugtiati apstiprinati, peh3 32 un 34 ss irr tas spehfs, to apdrohshinajshanas makfu no pufshgrascha lihds weffelu fudraba kapeitu no rubula uszelt, un no negribetajeem mak-fahit zaur gubernijas waldishanu eedfihit; bet winaa wehlahs, la wiffi, kas lihds fchim tai beedribā eestahjufchi, tahdu leelaku makfashanu ar labbu prahtu makfatu. Gan nu lehti naudas neweenam nau pahrahki par waijadfibu, bet dau-iseem drihsahit trubkums, ne ka pahrams; tomehr pee fchihš makfashanas ja-apdohma, la neween mums wiffieem pee-nahlahs rohku pasneegt teem, kas pakrittufchi, un la pakrittufcheem tapat tee irr lihdsinajami, to Deems pee laukeem norahjis; bet la arri ikweens patš preefsh fewim gahda, tad winfch kruffasfshadi palihds zitteem atlihdsinagt; jo kad tahdam labprahtigam palihdssetajam us preefshu pascham fawā laulā fshade zaur kruffu buhtu Jareds, tad winfch atkal no zitteem to paschu palihdsfibu peedfihwotu.

Tapeh3 buhtu gan jauti, kad wiffi laula turretaji, kas pehrno gaddu pee beedribas peederrejufchi, fcho no gadda fa-pulzes nospreestu naudasmakfashanu neleegtohs makfahit, un la irr tee, kas lihds fchim fcho beedribu fmahdejufchi, fcho-gadd tai paschā eestahitu. Nahkamū laifu un gaisu neweens nesinn, bet kad fshade jazeesch, tad gan ikweenam patiks la palihdsiba nerruhftu. —

Gluddinafchana.

Schanku aprinkti, 50 werstes no Schanku pilfchta, teel weena muischa pahrdohita. — Grunts gabbals irr 700 deffelines leels, 200 deffelines no tam irr mefch. Taks zittas deffe-tines irr labba arama semme un labbas pta-was. Us ta gruntsgabala atrodnahs weena mui-scha un 7 mahjas. Schis wirtschafies weetas warr us 23. April f. g. arri pa weenai tift pahrdohitas. Klabatās sinas par tam dabuna-mas Kaunā pee Hermann von Koresko.

Preefsh Jurgeem warr wehl dabuht pirti

lehzu fehllu

pee Ar. Wirzawas Widdus Kutehnu fainneeka. 2

Wiwiffadas uftiggamas dahrsu fehllas, la jau a grait, par peenahlamu makfu pahrdohd pee Besthorn f. grabmatu bohdes par labbu rohku no fawa bruhna galda J. Feldmannis, 3 andeles dahrsneeks.

Uhtrupe

taps 18. un 19. April f. g. eefsch Borns-mundes Strucku muischas, Bauflas aprinkti, no-turreta, fur wiffadi lohpt, lauku rihli, mahjsem-mes arkli, ifshadas leetas, ratt, famanas, ohres un arri bittes tiks pahrdohitas.

Superfoffatu

no Langdal un beedra Neu-Kallē, Englantē. — no Ribgas volitehnikuma ifmeklepts un la tas lab-bafais mehlflofchanas teereliks cepafihšs, — peedabwa if lehgera 2

Kahrlis Günthers,
Jelgawā, prettim Latw. bafnijai.

Stelles

un dauds zittas wehwera leetas, B. Schinku mahja, Dohbeles aprinkti, 10. April uhtrupe tiks pahrdohitas. Gefahkums pulfi. 2ds.

D. Jakobjohn.

Uhtrupe

Kliggumuischā pee baron von Stromberg no flauzamahtm gohwim, la arri no triju, fshetru un jaunatahm gohwim un daschadahm zittahm leetahm. 2

Kutcher Friš Baumann.

Akzions.

Celfch Wchschu krohga, appakfch Jaun-Plato-nes, trefcho leelbeenu buhs pahrdohdamas fshenku leetas, buffete ar glahschu flappi un ohtra bef flappi un wehl daudi zittas leetas.

N. Heuschreck.

Weens kallejs, kas arri to waijadfi-gu fchloffera darbu probt, neprezejees un ar labbahm parahdshinanahm, warr pee pilnigt eerlhetas fnehdes ar wiffahm amata leetahm par Jurgeem weetu da-buht, tamdeht japeeteizahs pee laika Zum-brammuischā pee Bauflas jeb Wiskalmui-schā pee Jelgawas. 1

Labbas farfana abholtina- un timote-jas fehllas, la arri lehzu fehllas pee-dahwa 2

Kahrlis Günthers,
Jelgawā, prettim Latw. bafnijai.

Lehju

if Makfawas lehjas-magafinas "Klachts", firma W. J. Koreschschenko, 1 rubl. 20 kap. lihds 5 rubl. par mahzitanu, peedabwa Jelgawā, pa-leijas eelā Nr. 3. 1

J. Friedrichs.

Dfimtunischā Leel-Salwe irr labba meefchu, abholtina- un linnu fehlla dabunama. 2

Ahnesmuischā pee Jelgawas isdohd lehti us nohmū 400 puhrawectas mefcha semmes, no lam tee kohli jau noziriti, eefsch dakabm no 30 puhraweetu leeluma. Klabatās sinas if-dohd tas gruntskungš, kurfch Jelgawā Katrihnes eelā Nr. 3 dšiwu.

Arri teel turpat wehl 4 kalpi mekleti, kurri us semmi grihb falhlt. 2

Peo J. W. Steffenhagen un dehla Jelgawā, la arri wiffas zittas grabmatu bohšis, warr dabuht fchihš grabmatas:

Waltijas semkohpejs un wina amats.

Peh3 Wabzu semmes fainneeka Ferdinand Breit-haupt semkohyibas rahsteem lamwiffi farakfihšs no S. Blumberg. Makfa 75 kap.

Bifchu grabmatina, jeb: Isha pamahzi-fchana la bittes Kursemme un Wifsemme ja-lohpi, farakfihšta no Dalbes mahzitaja S. Kupfer. Makfa 20 kap.

Abhotu dahrsneeks, jeb pilniga pamahzi-fchana wiffadus augligus dahrsja kohlus audf-shahit un lohpt. (Ohtra drifke.) Makfa 40 kap.

Mafais fannu dahrsneeks, jeb: Derrigi pahrdohit, la wiffadas dahrsu fahnes jafebj, ja-lohpi un semā jaglabba, fehllas ja-aubde un t. j. pr., peh3 dauds gaddu iprohwefshanas (ar masu apriffi un dahrsja kalenteri klahš) farakfihšit no S. Krewera. Makfa 35 kap.

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena tizziba, weena kristiba.

Mahditajs: Sinas. Kristigas draudses wezakee fwehtli. Ka kristigi deewanamit zehlfuees 27.

Sinas.

Par latw. bihbeles wallodas pahrskaidroschanu, kas wehl arween stahw darba (pilnigi gattawa tik irr jauna testamente), jau preeksch kahda laika lassitajeem peeminneju, ka tee komissiones lohzeeki irr arri deht tahs leetas raudsijuschi weenotees, ka tee tautu wahrdi, kas bihbelē atrohdahs, buhtu ihst issauzami, lai latweefchu mehle ne-atdurrahs pret fweeschadahm gallotnehm. To eeskattija par waijadfigu, atmeht tahs lihdschinnigahs gallotnes, kas skann „eri“, „iteri“ u. t. pr. un irr wiffi pakkal taifiti wahzu issauzeeneem. Bet ka lai pahrgrohsha un pahrlabbo, tur atlicka dauds ko gudroht. Komissiones lohzeeki jau pee wiffa bihbeles darba eeskatta to par sawu fwehtu usdewumu, zil tik ween warretu mas grohsiht pee lihdschinnigeem wahrdeem, un tik tur kur pateeas wainas pret wallodu rohdahts un gaischu isprafchanu kawe, tik tur likt weeta skaidraku latwifku wahrdiau un teizeenu, ka latweefchi to runna, raksta un saproht. Ta tad saprohtams, ka zil daschas masakas wainas pamettihs ne-aistiktas, jo kad wiffu nemtu zillaht, tad lai gan sinams wiffa eefschkiga manta ka bijusi ta buhtu ta patti, tomehr zil dascha aze tad pee ta stipri zittada apgehrba warretu peedaustees. Ta tad nu arri pee scheem tautu wahrdeem newarreja wis pehz weena wallodas likkuma grohsiht pehz patikschanas; daschi wahrdi buhtu zaur to par dauds fweeschadi skannejuschi, ne ka tee eeraste. Gan daschi komissionei to padohmu dewa, kad jau grohsa lai tad grohsa no grunts, bet komissione newarr zittadi, ka patureht azzis to mehrki, ko minneju. Ta tad irr nodohmajuschi atmeht tahs nelatwifkas gallotnes un tai weeta likt latwifkas, bet to wahrdu zelmu paschu zil tik ween warr pameht us to pussi, ka tas jau latweefchu ausi irr eerasts. Bet arri latweefchu paschu walloda atrohdam daschadas gallotnes: Widsemneeks, Iggau nis, Kreews, Wahzeetis. Ta tad redseja, ka pehz weena no schahdeem moduleem newarr wis wiffus wahrdu pakkal istaifht. Tapehz tad, ka latweefchu walloda patti to darra, grihb turretees pee stahwoscha zelma grohsiht swabbadi, ka katre wahrds pats to labbaki isnefs. Gribbam te daschus no teem wahrdeem, kahdi nodohma irr nemti, te usfimeht, lai lassitaji ar teem jau eepashtahs, apdraudsejahs un sawas dohmas pee

laika ar teem islihdina. *) Preeksch jaunas testamentes tee wirsrafsi par apustula Pahwila grahmatahm, irr nospreesti tahdi: Pahwila grahmata us: Rohmneekeem, Korintneekeem, Galateefcheem, Ewesneekeem, Wihlipneekeem, Kolosneekeem, Tessalonikeefcheem u. t. pr. Zi wezas testamentes usfimejam te tohs wahrdu: Ebreji, Wariseji, Sadduzeji, Galileji, Niinweefchi, Kananeechi, Makedoneefchi, Samariti, Egipteechi, Lewiti, Glamiti, Israeliti, Kreeti, Arabi, Medii, Parti u. t. pr.

Deht wiffas schihs wahrdu pahrgrohshchanas sinams warretu dohmaht un fazziht, ka ta nebuhtu wis nekahda nelaimu waj waina, kad wiffi tee wahrdi buhtu palikfuchi tahdi pat, kahdi jau lihds schim bij. Biheles paschu wallodu gan katre latweetis wehlahs un wehlefees zil ween warr skaidri pa latwifki redseht un dsirdeht, bet tee wirsrafsi gandrihs weenalga; jo waj fakka Pahwila grahmata us Keemereem waj us Rohmneekeem, tas buhtu weenalga, jo katre sin, ka tas wirsrafsis us to fime, ka ta grahmata irr laifsa pee Rohmas pilfehka eedshwotajeem. Bet kad jau nu reis irr wijs tas bihbeles wallodas pahrskaidroschanas darbs rohka nemts, tad saprohtam gan, ka komissione arri schai leetai negribbeja garram pa-eet, bet to falikt, zil tik ween labbi sinadama un spehdama, zerredama ka ar schahdu pahrgrohshchanu nebuhs darrijusi nei par dauds, nei par mas, bet gahjusi pa paschu ihsto zellu. S.

Kristigas draudses wezakee fwehtli.

Latw. aw. Nr. 8 peelikkuma lassijahm sinas par missiones fwehtkeem, ko swaigmes deena Bahrbeles draudse noswehtijusi. Pateizamees par to derrigu raksteenu un zerram, ka ta isklaisita fehkla augligu weetinu buhs atraddusi dascha lassitaja firdi.

Tomehr negribbam flehpt, ka tai raksta atraddahm zittu teikumumu, kur tahlaka isklaidroschana buhtu peeleeekama un zerram, ka zeen. Gr. kungs netaunosees, kad lassitajeem te sawas dohmas tai leeta isteiksim. Lassitaju leelu leela pussi newarr paschi dsillaki gar wezas kristigas basnizas stahsteem darbotees un tohs isdibbinahht. Tahdeem tad grihbetum pee rohkas eet. Tai minnetä raksta bij lassami tee wahrdi: „Trijukungu deena... no wiffseem gadskahrtigeem fwehtkeem patte ta

*) Ja kaddam schinut leeta buhtu wehl kahdas dohmas no sawas uf-fes ja-isteiz, tad ja tahs atraddihs par swarra pilnahm, Latw. aw. labpraht tahs utneems.

wezzaka; jo pirms wehl kristigā draudse svehtija seemaswehtkus un leeldeenas un waffaraswehtkus, jau ohtrā gaddu simteni pehz Kristus peedsimšanas mehdsē trijukungu deenu svehtibt. Un pateesī fchi deenina arri šihmejāhs us tahdu leetu, kas pehz zittahm ta Pestitaja augstu gohdu un winna mihlestibu fluddina... Jo ta Kunga gohds un winna leela mihlestiba no tam wiffuwairahl atlezz, kad apzerram, ka winsch wisseem par labbu nahzis pafaulē, arri nabaga paganeem... Tapehz arri no wezzeem laikeem scho deeninu kristigā draudse šwinneja par ihsteem misfionēs svehtkeem."

Schee wahrdi kà mums rahdahs, labbu draugu gribbedami isflaweht, warr lehti ohtru til pat labbu draugu aistikt. Jo tohs wahrduš newarresim wis tā nemt, it kà kristigā draudse trijukungu deenu jau buhtu svehtijust, pirms ta patti svehtija leeldeenas svehtkus; arri tā ne, kà jau ohtrā gaddu simteni p. R. p. atspihdeschanas deena svehtita par tahdu deenu, kur ihpafchi peeminneja Kristus schelastibas atspihdeschannu pret nabagu paganeem.

Gan teeja, kà jau ohtrā gaddu simtā to laik pasihstamees pafaulēs rihta puffēs atspihdeschanas deenu igaddus tai 6. Januari sahze šwinneht. Bet to wehl ne buht nedarrija peeminnoht to gudru wihrū nahfchanu us Betlemi, bet fchi deena tikka usluhota un svehtita wiffuwairahl kà Jesus kristišanas deena, bet arri kà Jesus peedsimšanas deena (Egiptē). Pirmas flaidras simnas par scheem gadda svehtkeem atrohnām pee Klemens no Aleksandrias (miris 220 g.). Tur prettim pafaulēs wakkara puffē trijukungu deenu ne agrahl kà zettortā gaddu simtā sahka svehtibt un scheit tad schinni deenā peeminneja to Deewa schelastibu, kas eefsch Kristus weenlibdsi wiffahm pafaulēs tautahm dahwata. Tee Donetisti, svehta Augustina (miris 430 g.) spehzigee prettineeki, atspihdeschanas deenas svehtichannu wehl atmetta kà jaunu un newaijadstgu leetu. Tā tad gan to newarres parahdiht, kà leeldeenas svehtki wehlahl zehlfchees ne kà atspihdeschanas deena, un arri to ne, kà swaigsnes deena „pahz zittahm deenahm“ un „wiffuwairahl“ ta Pestitaja augstu gohdu un winna mihlestibu fluddina?

Nedohmahht nedohmajam atspihdeschanas deenas gohdu aistikt. Jo mehš scho deenu mihlojam un isleetajam pehz Gr. kunga padohma. Bet tik dauds mums tatschu jafakka: appafsch Kristus krusa stahwoht Deewa ne-isprohtamai apschelofchanai un manna Pestitaja mihlestibai stipraku leezibu nemekleschu; un pee Kristus tafschā kappā fanendams ta engela wahrduš: „Wunsch irraid augschamzehlees“ zekus lohzišchu preefsch ta muhschiga debbesē kehniū Kristus, kam Deews „dahwinajis weenu wahrdu, kas eet pahz wisseem wahrdeem, kà eefsch ta wahrda Jesus buhs lohzičees wisseem zekleem, to, kas irr debbesis un wis semmes un appafsch semmes

un iklatrai mehlei buhs isteikt, kà Jesus Kristus irr tas Kungs, par gohdu Deewam tam Tehwam (Wihl. 2, 9 — 11).“

Zeescham, ta Deewa dehla nenopelnita zeeschana un mirschana libds ar winna augschamzelschanohs eefsch gohdibas irraid kristigas tizzibas nekustami pamatti. Wiffas Deewa wahrda apschelofchanas nau wairahl kà gaismas starrini, kas schihs faules spohschumu un spihdumu nefs wiffā pafaulē. Zeeschoht un mirskoht Kristus muhsu pasuddufchas dwehfeles atpirzis no ta lahsta, pats fewi nodohdams par dahwanu un uppuri Deewam par faldū smarschu. Un augschamzehlees tas pats Kristus parahdahs kà grehku un nahwes un wella uswarretajs, kas ir muhs atsendina us dsihwu zerribu, us neisnihzigu un ne-apgahnitu un nesawihstamu eemantoschannu, kas preefsch mums tohp paturreta debbesis.

Kristus irr nodohs muhsu grehku deht un usmohdi-nahts muhsu taifnoschanas labbad (Reem. 4, 25) — scho preeka wehsti tee svehtee apustuki fluddinaja til pat Zuhdeem kà paganeem, fchi patti preeka wehsts irr scho brihd wehl dohd meeru wiffahm dwehfelehm, kas irr isfalkufchas un kam flahpst pehz taifnibas.

Kà tad nu ta kristigā draudse pat no pirma eefahkuma nebuhtu peeminnejusti fawa Pestitaja zeeschannu, mirschannu un augschamzelschanohs, us ko tal likka wiffu sawu pafauschanohs? Gan us to newaijaga ihpafchu deenu waj gadda svehtku. Iklatra deena mums preefschā stahda til pat muhsu noseedsibu, kà Deewa sirsnigu apschelofschanohs, iklatra deena mums fluddina, zil dahrgi effam atpirkti, zil brihnischkigi isredseti us bagatu mantoschannu. Ta labbad arri nei tas kungs pats, nei winna apustuki nekahdus preefschraftus nau demufchi par svehtdeenahm waj svehtkeem (Kol. 2, 16). Kas tik Kristu un winna schelastibu firdi turr, tam svehtku preeks un svehtiba nekad nesuhd. Bet tatschu kahrtigas deewakalposchanas deht ihpafchas deenas bij janoleek, lai wiffa draudse simnatu falafitees us Deewa luhgshannu, lai wiffi draudses lohzeeki kohpa peeminnetu tohs svehtus notikkumus, us ko dibbinajahs muhsu tizziba, lai schinni svehtā tizzibā wiffi eestiprinatohs, lai zits zittu usflubbinatu us beswiltigu brachku mihlestibu, lai wiffas isfalkufchas dwehfeles eepreezinachannu mekletu pee ta svehta galda, ko tas Kungs aplahj ar sawahm dahwanahm.

Tā tad nu ar redsam, kà jau apustuku deenas to pirmo nedelas deenu, prohti muhsu svehtdeenu sahht zelt ihpafchā gaddā kà ta kunga deenu (Apust. darbi 20, 7; 1 Kor. 16, 2; Jahn. 20, 26; Jahn. parahd. 1, 10). — Jhsā laikā wiffā kristigā draudse to pirmo nedelas deenu nolikka par svehtdeenu un to darrija talabbad, kà schinni deenā Kristus bija augschamzehlees. Bet pirms Kristus dsihws isgahja no kappā winsch zeeta un mukka. Tapehz jau agri; ihpafchi pafaulēs wakkara puffēs, svehtdeenai dewa diwi preefsch-

gahjejus, prohti trefchdeenu un peefdeenu, kas ar gaweſchanu un Deewa luhgſchanu tikka ſwehtitas par peeminneſchanu muhſu Peſtitaja zeeſchanai un mirſchanai. Tã nu ikkãtra nedela kriſtigai draudſei preekſchã zehla tif pat to ſemmo Deewa jehru, kas neſs taſs paſaules grehtus, kã arri to pagohdinatu Deewa dehlu, kas par ſawu draudſi walda eekſch ſpehta un eekſch gohdibas. To laif ikkãtra nedela, tã ſalkoht, ſwehtija leeldeenas ſwehtkus.

Bet kur tad paleel tee gadda ſwehtki, ko par leeldeenas ſwehtkeem noſauzam, kã un kad ſchee zehluſchees? — tã laſſitaji jautahs. Ir us to tuhdaſ atbildeſim. Scheit jaſchkir paſaules rihta puſſes no wakkara puſſehm. Jeſus pirmee mahzekki bija Zuhdi, kas, it kã tas Kungs pats, Mohſus bauſlibu nebuht nenizzinaja, bet kã tehwa eeraddumu un kã pamahzitaju us Kriſtu gohdã turreja, lai arri nebuht nepalahwahs us bauſlibas darbeem. Schee juhdukriſtiguee (tahdi kriſtigas draudſes lohzekki, kas pee Zuhdu tautas peederreja) no wezgas derribas draudſes tuhdaſ ne-atſchlihras wiſs, bet beſ ſawahm ihpaſchahm ſanahtſchanahm lihds ar teem zitteem Zuhdeem wezgas derribas ſwehtkus mehdsã ſwehtiht. Uſ leeldeenas Jeſus pats bija gahjis us Jeruſalemi un ehdis to leeldeenas jehru. Bet ſchis ſihme us Kriſtu, to ihſtu leeldeenas jehru, ka affinis nomaſga wiſſas paſaules grehtus. Kã tad Kriſtus mahzekki, leeldeenu ſwinneht, nebuhtu peeminnejuſchi to ſwehto uppuri us Golgatas kalna (1 Kor. 5. 7), kã Deewam no ſirds ne buhtu pateikluſchees ne ween par winna ſchehligu iſglahſchanu nõ ta wehrgu namma Egiptes ſemne, bet wehl wairahk par iſpeſtiſchanu no grehtu pohſta un ſohdibas. Tã tad eefahlumã Zuhdu ſwehtkus no kriſtigueem leeldeenas ſwehtkeem ihſti ne warreja iſſchkir. Bet pehz Jeruſalemes iſpohſtiſchanas (70 g. p. K.) tee wezgas derribas uppuri pawiffam tikka aiſmirkir, turprettim Kriſtus, tas ihſtais leeldeenas jehrs, un winna peeminneſchana palikka. — Ar juhdukriſtigueem rihta puſſes paganukriſtiguee (tahdi, kas pehz dſimmuma bij pagani) dſihwohja tuwaja draudſibã, jo no Zuhdeem tee to ewangeliumu bija dabujuſchi. Tã tad no winneem ir leeldeenas ſwehtkus peenehma un iſgaddus ſwehtija.

Druſzin wehlahk arri paſaules wakkara puſſes atrohdam leeldeenas ſwehtiſchanu. No wiſſa gadda peektdeenam un ſwehtdeenam iſſchlihra weenu peektdeenu Jeſus nahwei un weenu ſwehtdeenu Jeſus augſchamzefſchanai par peeminneſchanu. Rihta puſſes draudſes atkal neluhkoja us to nedelas deenu bet us to mehneſcha deenu, kurrã Kriſtus bij mirris un iſzehlees no nahwes. Jau 160 g. p. K. ſchi leeta nahza apſpreſchanã, kad Polikarp, Smirnas biſkaps (no rihta puſſes) apzeemoja Anizetu, Mohmas biſkaps. Toreif jau nemaſ wairs par to nerunna, waj leeldeenas gadda ſwehtki ſwehtijami waj ne — jo wiſſas kriſtigas draudſes ſchohs ſwehtkus jau ſwehtija — bet tee dimi biſkapi tiklai

par to ſarunnajahs, waj ta nedelas, waj ta mehneſcha deena wairahk wehrã leekama. Polikarp bij ta apuſt. Zahna mahzekkis un apleezinaja, ka Zahnis leeldeenas ſwehtkus pehz rihta puſſes draudſchu eeradduma effoht ſwehtijis. Anizetus atkal par ſaweem galwineekeem peefauza tohs apuſtulus Bahwilu un Behteri, no kurreem Mohmas draudſe effoht mahzijuheſs to nedelas deenu wehrã liſt. Abbi wihri palikka kãtris pee ſawa eeradduma, bet talabbad ne buht ne-aggrehkojahs pret brahtu mihleſtibu, atſpirdami, ka Deews ne-uſluhko to deenu, bet taſs ſirdis, kas to deenu ſwehti.

To wiſſu effam peeminnejuſchi, gribbedami ſkaidri parahdiht, ka 160 g. leeld. ſwehtki wiſſai kriſtigai draudſei jau labbu laifu bij paſihſtami un eerasti. Bet kad tã: tad ne wiſs ſwaigſnes deena, bet leeldeena buhs kriſtigas draudſes pirmee gadda ſwehtki.)*

Atkal tee mihti ſwehtki buhs klahk. Lai nu Deews mums wiſſeem palihds tohs paſchus pareiſi ſwehtiht, lai tas ſwehtais Gars muhſu ſirdis ſchliſti no wezga grehtu ranga, lai ar ſkaidrahm ſirdihm peeminnam Kriſtu, to leeldeenas jehru, kas par mums uppurehts.

H. Cz.

Kã kriſtigi Deewanammi zehluſchees un pehz kahdam preekſch ſihmehm tee taifiti.

Daſcham kriſtigam zilwekam, kas ſawu prahtu greeſch us garrigahm leetahm, buhs jau kad uſſkattijahs us ſawu mihtu Deewa nammu ta jautafchana prahtã ſchahwufees: kã tas gan notikkahs ar kriſtigu Deewa nammu zefſchanu? No kurra laika jau atrohnaſs baſnizas, un pehz kahdas preekſchihmes gan winnas buhwetas? Zerredams, kã atbilda us tam arri daſcham Latw. aw. laſſitajam buhs mihta, gribbu ſchinni rakſtã zil nezil ſkaidras ſinas par ſcho leetu doht.

Muhſu Kungs un Peſtitajs nebija pamettis ſaweem mahzekkeem nekahdu pawehleſchanu nei par to, kã un kahdus Deewa nammus jeb baſnizas lai buhwe, nei par to, kã ſchohs Deewa nammus buhs eerikteht no ahrpuſſes un eekſchpuſſes. Tee pirmee kriſtus tizzigee, no kurreem mums ſtahta ſw. rakſti, wehl eefahlumã turrejahs pee Zuhdu Deewa namma, tanni paſchã Deewu luhgdami, kã to laſſam no teem mahzekkeem, kas pehz tam, ka winnu Kungs un meifteris preekſch winnu azzihm bija uſkãpſis debbefis, dewahs us Zuhdu Deewa nammu un tur lihds ar Zuhdu tizzigee Deewam kalpoja. Bet ar laifu atkal winni, no ta ſw. Garra apgãſmoti, jo ſkaidraki, ka ta peſtiſchana no teem Zuhdeem nemta un dohta teem paganeem un ka winneem nu arridſan wairs newa brihw turreht ar Zuhdeem tahdu draudſibu. Uſ kurru laifu

*) Tãpat arri peerahdams, ka ir waffaras ſwehtki (un pat ſeemas ſwehtki) jau ſahweja pilnã gohdã, pirms atſpirdſchanas deena par ihiteem miſſionis ſwehtkeem zaur to warreja paliki, ka tal nu peemimeja to gãſchumu, kas zaur Kriſtu atſpirdjeis wiſſahm paganu tautahm.

fchi atschkirchana notiffa, to it skaidri sannaht nesinnam. Pahwils wehl gahja Zuhdu Deewanammâ. Behz Jerusalemes isposhtifchanas zaur Keemeru karraspehku wiffi kristus tizzigi nu skaidri ahinna, kahda alga Zuhdeem peeschkirta un Zuhdi paschi parahdijahs no ta laika pret wisseem, kas Jesu bija peenehmufchi kâ to apsohltu Messiasu, ka winni wiffu leelakee eenaidneeki. Pirmahs kristus tizzigu sapulzes us Deewa kalposchanu tappa turretas winnu paschu nammôs jeb mahjâs. Tur winni kluffu sanahza kôhpâ, atschkirti buhdami no wiffas pasfaules trohlfna un trakfoschanas, tur winni bija fargati no fawu eenaidneeku wajaschanahm un warreja nu drohfchi isrunnatees un wiffas fawas behdas un ruhpes fawam Kungam un Deewam preekschâ nest. Ta mahja bija jau no ta Kunga pascha eezelta un eeswehtita par to weetianu, kurrâ buhs atskanneht Deewa wahda sluddinatschanai un firfnigai Deewa luhgfschanai. Jo no ta Pestitaja mums tohp stahstihst, ka winsch kluffâ mahju weetina gan weens patz fawas luhgfschanahs tam debbesutehwam patwehrahs gan kôhpâ ar faweem mahzkeem un firdsmihleem Deewu luhdsa, weenâ mahjâ jau tas arri bija, kur winsch eestahdija fw. wallarehdeenu, kurrâ baudam dsihwibas maifi. Un pateesi ta Kunga swehtiba tamdehl arridsan ihpaschahs bagatigi pahr katra mahju, kurrâ Deews tohp gohdinahts un peesauhts; un tamdehl warr arridsan apmeerinatees tahs masas draudsites zittas tizzibas peederrigu starpâ, kurras nespehj few zelt staltu basnizu. Gan ta irr jauka leeta, kad draudse warr sapulzetees jaukâ, leelâ deewanammâ un tai zilweku firddei wajag buht pawiffam nedsihwai un atfallufchai, kas nepreezajahs pahr kohschu deewanammu, bet kur arri tahda basniza wehl weenai jeb ohtra draudsei truhst, tur nebuhs wis jau dohmaht, ka winnas starpâ ne-atrohnahs dsihwa, stipra tizziba. Tai Deews dohtu ka neweenai muhsu tizzibas draudsei netruhktu deewanams, kurrâ kôhpâ warr to Kungu teikt un flaweht, us tam jadsennahs mums wisseem, kas mehs muhsu mihlas basnizas preeksch azihm redsam, mums jasneeds palihdsiba zil spehjam, muhsu tizzibas beedreem tahlumâ; lamdehl palihdsibas lahde preeksch Luttera tizzigeem irr dibbinata.

Ka to jau peeminneju, tad turreja pirmee kristus tizzige fawas deewa kalposchanas mahjâ un it ihpaschi notiffa tahs kluffi un pasemmigi kâ jau peeklahjahs tahdeem, kurri no dands eenaidneekem, no Zuhdeem un paganu tizzigeem, fawas tizzibas dehl tappa wajati un mohziti. No tam ka tee pirmee kristus tizzigi sanahza Deewu luhgt arween tanni paschâ nammâ jeb mahjâ, kurrâ preeksch tam bija eeswehtita, no tam ildeenahs fw. rakstôs ne tohp stahstihst. Turprettim tohp rakstihst ka winni sanahza gan weenâ gan ohtrâ weetâ, kur tas tâ gaddijahs. Ap. darb. 2, 2. 4, 31. Un jau tamdehl, tee mahzefki nebuhs

turrejufchi fawas sapulzes arween kahdâ ihpaschâ nammâ, ka winnu eenaidneeki tatschu arween winnus melleja ar us winneem gluhneja. Ar laiku buhs nu gan weena jeb ohtra weeta arween wairahf apmekleta ka us tam jo wairahf derriga, jeb kad nu kristus tizzigu skaits palikka jo leelahst, tad buhs nu gan daschâs pilsehta kohrtetôs isredseti daschi nammi, kurri bija til leeli, ka warreja draudse tur ruhmi atrast. Tahds nams, kurfch (Apust. darb. 19, 12.) teem Apustukeem arween bija atwehrt, peederreja Jerusalemê Marijai, Markus mahtei. Tanni dands sapulzejahs Deewu luhgdami un arri Pehteris no zcetuma isglahst dewahs us scho nammu. Tahlakas sinnas smeklam no ta apustula Pahwila grahmatahm ihpaschi no tahs us teem Keemereem rakstitas, kur mums 16tâ nodakkâ tohp stahstihst, kâ leelâ Rohmas pilsehtâ, kristus tizzigi salassijufchees par draudsi. Tur kâ leelahs katra masa draudsite stahweja appaksch weena wezaka jeb presbitera. Tai draudses lohzeeki bija faweenoti weenweenigi zaur mihlestibas faiti. Ta tas arridsan irr bijis Gwesus pilsehtâ. Kad tas Ap. Pehteris fawôs beidsamôs dsihwibas gaddôs Rohmâ atnahza, tad to gan labbi saprast warram, ka wiffi tee masee draudses preekschneeki tur pilsehtâ winnu turreja par fawu galwu, pee kurrâ warreja arween atrast labbu padohmu un atspaidu. No ta laika kattoli mahza, ka Pehteris effoht bijis pirmâis bislaps Rohmâ, bet tas nekur newa fazzihst.

No Jahua parahdischanas grahmatas warram neprast, ka laikam tannis septinas draudses Ufija, us kurrâhm winsch grahmatas laisch, deewakalposchana wairs netappa fleppeniba turreta, jo kristus tizzigu skaits tur waitrojahs deen no deenas un tas gan warr buht notizzis, ka toreij tappa taifitas tahs pirmahs basnizas, kurras gan eesahlumâ bija wehl masas un prastas. Skaidrakas sinnas par pirmee deewanammeem fw. bibelê ne-atrohnahs.

Behz tam, kad tee Apustuli bija mirufchi kristiga tizziba isplettahs par wiffu Keemeru walsti. Bet tee Keemeri, kurri dewa meeruwiffadu tizzibu peederrigeem, lai buhtu kahdi buhdami, tomehr to kristigu tizzibu gribbeja pawiffam isnihzinahst. Breesnigi notikkumi tohp mums no winneem laikeem stahstiti. Tee Keemeru keisari islaida weenu pawehleschanu pehz ohtras un weena bija bahrgaka neka ohtra, ka wiffus kristus tizzigus buhs fanemt zecti un tohs, kas no fawas tizzibas ne-attahpahs, buhs nonahweht. Ta tad tuhstoschi un tuhstoschi tahdu nabadsiu klua gan nokauti, gan fadedsinati, gan no swehreem tauschu preekschâ saplohsiti. Tahdâ breefmu laikâ tad gan basnizas newarreja taifht, bet tomehr tee kristigi turreja fawas sapulzes. Ta kristiga tizziba jau irr tahda, kas tohs zilwekus sapulze un salassa kôhpâ, un deenâs jau tatschu buhs arridsan tanni weenâ basnizâ, weens gans un weens gannams pulks. (Us preekschu wehl.)